

A Role Model?

1. Yirmiyahu 1:1, 4-6

(א) דברי ירמיהו בן חלקיהו מן הפהנים אשר בענתות בארץ בנימן: ... (ד) ויהי דבר ד' אלי לאמר: (ה) בטרם אצרך בכטון ידעתיך ובטרם תצא מרחם הקדשתיך נביא לגוים נתייך: (ו) ואמר אלה ד' אלקים הנה לא ידעתי דבר כי נער אנכי:

The words of Yirmiyahu son of Chilkiyahu, from the Kohanim of Anatot in the land of Benjamin... And Gd's word came to me, to say: "Before I formed you in the womb, I knew you. And before you emerged from the womb, I consecrated you. I have made you a prophet for the nations." And I said: "Woe! Gd, Master, I do not know how to speak, for I am a *naar!*"

2. Yirmiyahu 15:16-17

נמצאו דבריך ואכלם ויהי דברך לי לששון ולשמחה לבבי כי נקרא שמך עלי ד' אלקי צבקות: לא ישבתי בסוד משחקים ואעלז מפני ידך ביד ישבתי פי ועם מלאתני:

When Your words were found, I consumed them, and Your words caused me joy and the happiness of my heart, for Your Name was called upon me, Gd, Master of multitudes! I did not sit in the counsel of the lighthearted and revel; because of Your hand I sat alone, for You filled me with rage.

3. Ibid. 13:13-14

...הנני ממלא את כל ישבי הארץ הזאת ואת המלכים הישבים לדוד על כסאו ואת הפהנים ואת הנביאים ואת כל יושבי ירושלים שפרון: ונפצתיים איש אל אחיו והאבות והבנים יחדו נאם ד' לא אהמול ולא אחוס ולא ארחם מהשחיתם:

...Behold I will fill all of the residents of this land and all of the kings who sit for David upon his throne, and all of the kohanim and all of the prophets and all of the residents of Jerusalem, with intoxication. And I will smash them, one into his brother, and fathers and sons together, this is the word of Gd. I will not have mercy and I will not spare and I will not have compassion from destroying them.

4. Ibid. 23:11-15

כי גם נביא גם פהו חנפו גם בביתי מצאתי רעתם נאם ד': לכן יהיה דרכם להם כחלקלקות באפלה ידחו ונפלו בה כי אביא עליהם רעה שנת פקדתם נאם ד': ובנביאי שמרון ראיתי תפלה הנבאו בפעל ויתעו את עמי את ישראל: ובנביאי ירושלים ראיתי שערוריה נאוף והלה בשקר... לכן פה אמר ד' צבקות על הנבאים הנני מאכיל אותם לענה...

For even the prophet, even the kohen flatter, even in My house I have found their evil; this is the word of Gd. Therefore their path will be like a slippery path in the dark; they will be pushed and they will fall there, for I will bring evil upon them in the year of their reckoning. This is the word of Gd. And in the prophets of the Shomron I saw cunning; they prophesied for the Baal and they led My nation, Israel, astray. And in the prophets of Jerusalem I saw disgrace, adultery and lies... Therefore, so declares the Gd of multitudes upon the prophets: Behold, I will feed them wormwood...

5. Ibid. 11:22-23

לכן פה אמר ד' צבקות הנני פקד עליהם הפחורים ימתו בחרב, בנייהם ובנותיהם ימתו ברעב: ושארית לא תהיה להם כי אביא רעה אל אנשי ענתות שנת פקדתם:

Therefore, so declares the Gd of multitudes, I will reckon with them. The youths will die by the sword, their sons and daughters will die in famine. And they will have no remnant, for I will bring evil to the men of Anatot in the year of their reckoning.

6. Ibid. 20:2

ניכה פשחור את ירמיהו הנביא ויתן אתו על המהפכת אשר בשער בנימן העליון אשר בבית ד':

And Pashchur struck Yirmiyahu the prophet, and he placed him upon the stocks at the upper gate of Benjamin in the house of Gd.

7. Ibid. 38:6

ויקחו את ירמיהו וישלכו אתו אל הבור מלכיהו בן המלך אשר בחצר המטרה וישלחו את ירמיהו בחבלים ובבור אין מים כי אם טיט ויטבע ירמיהו בטיט:

And they took Yirmiyahu and they threw him into the pit of Malkiyahu the prince in the yard of imprisonment, and they lowered Yirmiyahu in ropes, and there was no water in the pit, but only clay, and Yirmiyahu sunk into the clay.

8. Ibid. 36:23

ויהי כקרוא יהודי שלש דלתות וארבעה יקרעה בתער הספר והשלה אל האש אשר אל האח עד תם כל המגלה על האש אשר על האח: And it was, when Yehudi read three or four columns, [the king] took the scribe's razor and tore it out and threw it into the fire in the fireplace, until the entire scroll was finished in the fire in the fireplace.

9. Ibid. 43:5-7

ויקח יוחנן בן קרח וכל שרי התגלים את כל שארית יהודה... ויבאו ארץ מצרים, כי לא שמעו בקול ד' ויבאו עד תחפנחס: And Yochanan ben Kareiach and all of the officers took the entire remnant of Judea... And they came to the Land of Egypt, for they did not listen to the voice of Gd. And they came to Tachpanches.

10. Ibid. 42:1-3, 43:2

ויגשו כל שרי התגלים ויוחנן בן קרח ויזניה בן הושעיה וכל העם מקטן ועד גדול: ויאמרו אל ירמיהו הנביא תפל נא תחננתנו לפניך והתפלל בעדנו אל ד' אלוקיך בעד כל השארית הזאת כי נשארנו מעט מהרבה כאשר עיניך ראות אתנו: ונגד לנו ד' אלוקיך את הדרך אשר נלך בה ואת הדרך אשר נעשה:... ויאמר עזריה בן הושעיה ויוחנן בן קרח וכל האנשים הנדים אמרים אל ירמיהו שקר אתה מדבר, לא שלחך ד' אלוקינו לאמר לא תבאו מצרים לגור שם:

And all of the officers and Yochanan ben Kareiach and Yezaniah ben Hoshayah and the entire nation, from small to great, came forth. And they said to Yirmiyahu the prophet: Let our plea now fall before you, and pray for us to Gd your Master, for this entire remnant, for we remain a small group from that which had been large, as your eyes behold us. And Gd your Master will tell us the path upon which we shall walk, and that which we shall do... And Azariah ben Hoshayah and Yochanan ben Kareiach and all of the evil men told Yirmiyahu: You speak lies! Gd our Master did not send you to tell us, 'Do not go to Egypt to live there.'

11. Ibid. 20:7-9, 14-15

פתימתי ד' נאפת חוקמני ותוכל הייתי לשחוק כל היום בלה לעג לי: כי מדי אדבר אזהק חמס וישד אקרא כי הנה דבר ד' לי לחרפה ולקלס כל היום: ואמרתי לא אזהרנו ולא אדבר עוד בשמו, והנה בלבי כאש בערת עצר בעצמתי ונלאיתי כלכל ולא אוכל:... ארור היום אשר ילדתי בו יום אשר ילדתני אמי אל יהי ברוד: ארור האיש אשר בשר את אבי לאמר ילד לה בן זכר שמם שמחהו:... You seduced me, Gd, and I was seduced; You overpowered me and You won. I became a source of laughter all day; everyone mocks me. For when I speak, I cry out, "Theft! Robbery!" For the word of Gd has become a source of shame and scorn for me all day. And if I said, "I shall not mention Him, and no longer will I speak in His Name," but in my heart it would be like a burning flame, sealed in my bones, and I would try to contain it but I could not... Cursed be the day I was born, the day my mother birthed me shall not be blessed. Cursed be the man who informed my father, saying, "A son is born to you," making him happy.

12. Rabbi Yehoshua ibn Shuib (13th-14th century Spain), Derashot Ri ibn Shuib, Parshat Pinchas

בזמן משה כתיב "נביא אקים להם מקרב אחיהם כמוך," ועוד כתוב "נביא מקרבך מאחיד כמוני," ודרשו חכמים ז"ל בספרי: "זה ירמיהו שדומה עניינו למשה, מה משה הוכיח את ישראל אף ירמיהו כן, מה משה היה להם לנביא ארבעים שנה גם נבואתו של ירמיהו ארבעי שנה... מה משה סבל הרבה קנטורין וצער עמהם, אף ירמיהו גם כן..."

In the days of Moshe it said, "I will establish a prophet for them, from their brethren, like you," and, "A prophet from your midst, from your brethren, like me," and the Sages taught in Sifri [sic]: "This is Yirmiyahu, whose experience resembles that of Moshe. Moshe rebuked Israel, and so did Yirmiyahu. Moshe was their prophet for forty years, and Yirmiyahu's prophecy was for forty years... Moshe bore many attacks and much pain with them, and Yirmiyahu too..."

Insecurity

14. Abarbanel to Yirmiyahu 1:6

ולא נכריח אנחנו שהיה ירמיהו נער קטן בשנים מכח שם "נער" בלבד כמו שחשב הרב אלא מכח אומרו "הנה לא ידעתי דבר כי נער אנכי"... ואיך יכחיש הרב מציאות הנבואה בנערות והלא שמואל הרואה נער היה ורך בשנים בהנבאו... הנה ירמיהו הקשה כנגד הדבור האלקי באומרו "איך אמרת שהשפעת בי הידיעה והמוסר, ואני איני יודע לדבר ולסדר מאמרי כחכם!"

And we will not prove that Yirmiyahu was a young boy in years from the title *naar* alone, as the master [Rambam] thought, but from, "I do not know how to speak, for I am a *naar*"... And how could the master deny the existence of prophecy in youth? Shemuel the Seer was a *naar*, young in years, when he prophesied... Behold, Yirmiyah challenged the Divine word, saying, "How could You say that You gave me knowledge and discipline, I do not know how to speak and to arrange my words like a sage!"

15. Rambam, Moreh Nevuchim 2:32

כבר ידעת קריאת העברים יוסף הצדיק "נער" והוא בן שלשים שנה, וקרא יהושע "נער" והוא קרוב לששים...

You already know that the Hebrews call Yosef haTzaddik *naar* when he is thirty years old, and they call Yehoshua *naar* when he is close to sixty...

16. Rashi to Yirmiyahu 1:6

איני כדאי להוכיחן! משה הוכיחן סמוך למיתתו כבר נחשב בעיניהם בכמה נסים שעשה להם... אני בתחלת שליחותי אני בא להוכיחם! I am not worthy of rebuking them! Moshe rebuked them close to his death, when he was already great in their eyes for the many miracles he had done for them... In the beginning of my mission shall I come to rebuke them?!

17. Radak to Yirmiyahu 1:11

ראה המקל בלא עלים ובלא פרחים והתבונן אליו במראה הנבואה והכיר בו שהוא מעץ שקד. לפיכך אמר לו "היטבת לראות"...

He saw the staff without leaves or flowers, and he examined it in the prophetic vision and he recognized it as an almond staff. Therefore Gd said, "You have seen well."

18. Abarbanel to Yirmiyahu 1:11

באה הנבואה הזאת לירמיהו לפי שתמיד היה ספק אצלו למה ישלחו עתה ד' בשליחות הזה בנערותו...

This prophecy came to Yirmiyahu because he always wondered why Gd had sent him on this mission now, in his youth...

19. Yirmiyahu 1:7-12

(ז) ויאמר ד' אלי אל תאמר נער אנכי כי על כל אשר אשלחך תלך ואת כל אשר אצוהך תדבר: (ח) אל תירא מפניהם כי אתה אני להצלה נאם ד': (ט) וישלח ד' את ידו ויגע על פי ויאמר ד' אלי הנה נמתי דברי בפיך: (י) ראה הפקדתיך היום הנה על הגוים ועל הממלכות לנתוש ולנתוץ ולהאביד ולהרוס לבנות ולנטוע:

(יא) ויהי דבר ד' אלי לאמר מה אתה ראה ירמיהו נאמר מקל שקד אני ראה: (יב) ויאמר ד' אלי היטבת לראות פי שקד אני על דברי לעשות: And Gd said to me: "Do not say, 'I am a *naar*,' for wherever I send you, you shall go, and all I instruct you, you shall speak. Do not fear them, for I am with you to rescue you. This is the word of Gd." And Gd sent His hand and touched my mouth, and Gd said to me: "Behold, I have put My words in your mouth. See, I have placed you upon the nations and empires today, to uproot and to demolish, to ruin and to destroy, to build and to plant."

And the word of Gd came to me, to say, "What do you see, Yirmiyahu?" And I said, "I see an almond (*shakeid*) staff." And Gd said to me, "You have seen well, for I am diligent (*shokeid*) to fulfill My word."

Destruction

20. Yirmiyahu 30:17

כי אעלה ארכה לך וממכותיך ארפאה נאם ד' כי נדחה קראו לך ציון היא דרש אין לה:

For I will bring you healing, and I will heal you of your wounds; this is the word of Gd. For they called you 'rejected' [saying] "She is Zion, no one seeks her."

21. Talmud, Rosh HaShanah 30a

מנא לן דעבדינן זכר למקדש? א"ר יוחנן דאמר קרא "כי אעלה ארוכה לך וממכותיך ארפאך נאם ד', כי נדחה קראו לך, ציון היא, דורש אין לה." "דורש אין לה", מכלל דבעיא דרישה.

How do we know to memorialize the Temple? Rabbi Yochanan cited Jeremiah 30:17, "For I will bring you healing, and I will heal you of your wounds,' this is the word of Gd. For they called you 'rejected' [saying] 'She is Zion, no one seeks her.'" "No one seeks her" – this teaches that she requires seeking.

22. Rabbi Yosef Dov Soloveitchik (20th century USA), Reshimot Shiurim to Succah 41a

ונראה שבזכר למקדש יש שני דינים:

(א) הלכות אבילות זכר למקדש, זוהי הגמ' בב"ב, היסוד של דינים אלו נלמד מהפסוק "אם אשכחך ירושלים" והוא לזכור ירושלים כפי שהיתה ולהתאבל על חורבנה.

(ב) דין לזכור את המצוות הקשורות למקדש - היינו להעלות על לבנו את המקדש כשיהיה בבניינו, ב"ב, וזוהי הסוגיא שלפנינו. יסוד דינים אלו מהפסוק "ציון היא דורש אין לה", אין בכך חלות אבילות על העבר, אלא קיום על שם העתיד לבא כשהמקדש יבנה.

ויתכן שזכר כפול זה מרומז בקרא במגילת איכה "זכרה ירושלים ימי עניה ומרודיה כל מחמדיה אשר היו לה מימי קדם". "ימי עניה ומרודיה" - היינו החורבן והאבילות עליו. "כל מחמדיה" - היינו המצוות שנתקיימו במקדש מאז ואנו מקיימים אותן עתה ע"ש המקדש כשיהיה בבניינו. It appears that there are two elements in "memorializing the Mikdash":

(1) The laws of mourning to remember the Mikdash. This is Bava Batra (60b). The foundation of this is learned from the verse, "If I forget you, Jerusalem." This is to remember Jerusalem as she was, and mourning her ruin.

(2) The law to remember the mitzvot connected with the Mikdash – meaning, to set in our hearts the Mikdash as it will be when it is built – speedily in our days – and this is our [talmudic] passage. The foundation of these laws is from the verse, "She is Zion, no one seeks her." This is not mourning for the past, but fulfilling for the future when the Mikdash will be built.

Perhaps this dual memorial is hinted in the verse in Eichah (1:7), "Jerusalem remembers the days of her affliction and suffering, all of her treasures, which she had in earlier days." "The days of her affliction and suffering" – the ruin and the mourning for it. "All of her treasures" – the mitzvot fulfilled in the Mikdash then, which we fulfill now for the Mikdash which will be built.

23. Rabbi Levi Yitzchok Horowitz, *When and how to mourn: Judaism's many contradictions*

The same Jew who spends his midnight hours reciting *Tikkun Chatzos* in tearful memory of the Destruction, nevertheless marches proudly and happily around the *bimah* in *shul* with his *esrog* and *lulav* on Sukkos – in commemoration of Temple times. So he not only cries, in remembrance of the Temple; he dances, too. The same family that sits on the floor on *erev Tish'a B'Av* eating eggs and ashes, several months later sets a luxuriant table for its Pesach meal – and, leaning in a kingly manner, eats *matzah* and *marror* (bitter herbs) wrapped together to remember how Hillel ate it in the time of the Temple. *Matzah* and *Marror* are not the only things wrapped together at the *seder*; our joy and our remembrance are intertwined too, not only in *korech* (Matzah Sandwich), but in the roasted egg and shankbone on the *seder*-plate and in the *afikoman* as well, all commemorations of what we had in the *Beis Hamikdash* that is no longer standing.

24. Rabbi Levi Yitzchok Horowitz, *When and how to mourn: Judaism's many contradictions*

"When Av enters." the *Shulchan Aruch* (Code of Jewish Law) codifies, we lessen our happiness." Tellingly, though, we are exhorted to "lessen." Not to discontinue.

Review Questions

- (1) What connects Yirmiyahu with the Three Weeks?
- (2) In what ways does Yirmiyahu present as a model for the Jewish nation?
- (3) How does Yirmiyahu express his insecurity in Yirmiyahu 1:6?
- (4) How does Gd respond to Yirmiyahu's insecurity?
- (5) How does Yirmiyahu say to respond to Churban?
- (6) What are some examples of *zecher l'mikdash*?